

SV

SV

SV

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 27.5.2008
KOM(2008) 323 slutlig

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN

Europeiska öppenhetsinitiativet

En ram för förbindelserna med företrädare för intresseorganisationer (register och uppförandekod)

{SEC(2008) 1926}

MEDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN

Europeiska öppenhetsinitiativet

En ram för förbindelserna med företrädare för intresseorganisationer (register och uppförandekod)

Den 21 mars 2007 antog kommissionen meddelandet *Uppföljning av grönboken "Europeiska öppenhetsinitiativet"*¹ i vilket det fastställs att en ram för kommissionens förbindelser med företrädare för intresseorganisationer ska inrättas. Följande åtgärder beslutades:

- Skapa ett nytt frivilligt register för företrädare för intresseorganisationer som öppnas våren 2008.
- Formulera en uppförandekod. Anslutning till uppförandekoden blir ett krav för att kunna komma med i registret, och efterlevnaden ska övervakas av kommissionen.
- Inrätta ett mekanism för övervakning och kontroll av efterlevnaden av uppförandekoden och registret.
- Öka öppenheten genom skärpt tillämpning av kommissionens samrådsnormer, med utgångspunkt främst i en standardwebbplats för Internetsamråd.

Det här meddelandet innehåller följande:

- Ett ytterligare klargörande av de ovan angivna åtgärderna och en redogörelse för de framsteg som gjorts när det gäller att genomföra dem.
- Den uppförandekod som utarbetats efter ett offentligt samråd.

I samband med genomförandet av meddelandet *Uppföljning av grönboken "Europeiska öppenhetsinitiativet"* har kommissionen haft många kontakter med berörda parter och anordnat ett öppet offentligt samråd om utkastet till uppförandekoden. Det framgår av den feedback som inkommit att alla kategorier av aktörer överlag önskar ett antal ytterligare klargöranden, framför allt beträffande vilka åtgärder och enheter som ska ingå i registret och mekanismen för övervakning och kontroll av efterlevnaden.

Det här meddelandet behandlar således dessa aspekter av ramen.

¹ KOM(2007) 127 slutlig.

1. DET FRIVILLIGA REGISTRET FÖR FÖRETRÄDARE FÖR INTRESSEORGANISATIONER

Från och med våren 2008 kommer registret, som är Internet-baserat och har en databas, att erbjuda ett användarvänligt tillträde både för företrädare för intresseorganisationer när de registrerar sig online och uppdaterar sina uppgifter, och för allmänheten när den vill konsultera registrets innehåll.

Det framgår av feedbacken att det behövs ytterligare information om vilka åtgärder och vilka aktörer som ska ingå i definitionen av intressebevakning respektive företrädare för intresseorganisationer.

1.1. Intressebevakning: verksamhet som bör registreras

Med *intressebevakning* som bör registreras avses all verksamhet som sker i syfte att påverka utformningen av politiken och beslutsprocesserna inom EU-institutionerna².

Denna definition omfattar inte följande:

- Verksamhet som avser juridisk eller annan yrkesmässig rådgivning i den utsträckning som denna hänför sig till en klients utövande av sin grundläggande rättighet till en rättvis prövning, inbegripet rätten till försvar i administrativa förfaranden, som ges av advokater och andra som tillhandahåller sådan rådgivning.
- Verksamhet som bedrivs av arbetsmarknadens parter inom ramen för den sociala dialogen (fackföreningar och arbetsgivarorganisationer). I de fall arbetsmarknadens parter deltar i sådan verksamhet som inte ingår i deras roll enligt fördragen bör de dock registrera sig i syfte att säkerställa lika villkor för alla de intressen som finns företrädda.
- Verksamhet som bedrivs på direkt begäran av kommissionen, till exempel enstaka eller återkommande förfrågningar om faktauppgifter, data eller sakkunskap, inbjudningar till offentliga utfrågningar och deltagande i rådgivande kommittéer eller liknande forum.

Kommissionen är medveten om att de flesta av de organisationer som bedriver intressebevakning har ett uppdrag som täcker även annan verksamhet än sådan som bör registreras. Det kan röra sig om framtagande av studier, statistik och annan information och dokumentation och tillhandahållande av utbildning och kapacitetsuppbyggnad till medlemmar eller klienter som inte har någon anknytning till intressebevakning och därmed faller utanför ramen för definitionen.

Kommissionen uppmuntrar europeiska nätverk, sammanslutningar och plattformar att i självreglerande syfte utarbeta gemensamma och tydliga riktlinjer för sina medlemmar som anger vilken slags verksamhet som omfattas av definitionen.

² KOM(2006) 194 slutlig. *Grönbok – Europeiska öppenhetsinitiativet*.

1.2. Företrädare för intresseorganisationer: enheter som bör registreras

Endast sådana enheter som bedriver intressebevakning som anges ovan bör registrera sig. Privatpersoner berörs inte.

Med undantag för lokala, regionala, nationella och internationella myndigheter³ bör varje enhet, oavsett rättslig ställning, registrera sig om den deltar i sådan verksamhet som omfattas av definitionen ovan.

Detta gäller även för arbetsmarknadens parter (arbetsgivarorganisationer och fackföreningar) som bedriver intressebevakning av sådant slag som inte omfattas av den sociala dialogen. Vidare berörs även sammanslutningar av offentliga myndigheter med privaträttslig status och blandade (privata/offentliga) strukturer i vilka myndigheter ingår, om de bedriver sådan verksamhet som omfattas av definitionen ovan.

2. UPPFÖRANDEKODEN

Till följd av de diskussioner som hållits med olika europeiska nätverk för berörda parter och efter ett öppet offentligt samråd den 10 december 2007–15 februari 2008 har kommissionen utarbetat en uppförandekod (se bilagan) som bygger på de mer än 60 bidrag som inkom under samrådet.

De som registrerar sig bör förbinda sig att följa denna kod eller yrkesetiska regler med liknande innehåll. I de fall de som registrerar sig uppger att de tillämpar yrkesetiska regler med liknande innehåll bör de på begäran överlämna dessa till kommissionen.

Det framgick av samrådet att det finns ett brett stöd för en koncis och konkret kod, vilket även föreslogs i samrådsdokumentet. Många organisationer skulle önska sig att koden vore mer långtgående och att dess räckvidd utökades till att även omfatta frågor såsom intressekonflikter och offentliganställda som övergår till en intresseorganisation. Dessa frågor faller emellertid utanför ramen för Europeiska öppenhetsinitiativet. Å ena sidan har registret till syfte att överlag skapa mer öppenhet i förbindelserna mellan kommissionen och företrädare för intresseorganisationer. Å andra sidan anser kommissionen att frågor såsom intressekonflikter för institutionens ledamöter och dess personal redan regleras genom ett antal befintliga bestämmelser som erbjuder ett fullgott skydd, dvs. fördragen, tjänsteföreskrifterna, kommissionsledamöternas uppförandekodex och reglerna om god förvaltningssed. Dessa texter gäller för kommissionens ledamöter och tjänstemän inte bara under deras ämbetsperiod eller anställningsperiod utan även efter det att de inte längre är verksamma vid Europeiska kommissionen⁴.

Genom uppförandekoden ges en lösning på en rad olika frågor som identifierades i samrådet och en mer precis definition av den verksamhet och de enheter som berörs. Den behandlar även mekanismen för övervakning och kontroll av efterlevnaden mer ingående.

³ Det kommer att finnas möjlighet för dessa att föra in uppgifter i registret om de så önskar.

⁴ Se artiklarna 213 och 287 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, kommissionsledamöternas uppförandekodex (särskilt reglerna för oavhängighet och redbarhet), tjänsteföreskrifterna (särskilt artiklarna 11–18) och reglerna om god förvaltningssed för kommissionens anställda (särskilt reglerna för saklighet och opartiskhet).

3. MEKANISMEN FÖR ÖVERVAKNING OCH KONTROLL AV EFTERLEVNADEN

Uppförandekoden innehåller sju tydliga och kontrollerbara regler som måste iakttas av dem som ansluter sig till koden. Kommissionen kommer att vidta korrigerande åtgärder endast om den fastställer att någon av dessa sju regler har överträtts. Det kan bland annat röra sig om att någon lämnat falska eller missvisande uppgifter till registret.

Alla som misstänker att koden har överträtts ska kunna inge ett klagomål till kommissionen. När ett sådant klagomål inges kommer kommissionen innan den inleder ett formellt förfarande att begära att den berörda enheten klargör frågan samt uppmana enheten att följa reglerna eller korrigerar falska eller missvisande uppgifter i registret.

Avsiktligt falska klagomål kan inte uteslutas och bör därför förebyggas. I koden anges som skyddsåtgärd att alla klagomål måste vara underbyggda med fakta för att beaktas av kommissionen. Om så är fallet kommer klagomålet att utlösa en administrativ process, vilken kommer att genomföras med beaktande av proportionalitetsprincipen och rätten till försvar.

Kommissionen kommer att vidta följande korrigerande åtgärder:

- Tillfälligt avförande från registret under en fastställd period eller till dess att den registrerade enheten åtgärdat situationen. Under det tillfälliga avförandet kommer även alla fördelar som följer av registreringen att avbrytas.
- Definitivt avförande från registret vid allvarliga och återkommande fall av bristande efterlevnad av koden.

Den berörda enheten kommer att underrättas om resultatet av den administrativa processen. Även den klagande kommer att underrättas.

4. SAMRÅDSPROCESSER OCH STANDARDMALL

Kommissionen kommer gradvis att införa en standardmall för sina samråd, vilka inleds på samrådsidan på behörigt generaldirektorats webbplats och tillkännages via en gemensam portal för alla offentliga samråd, nämligen ”Din röst i Europa”. På detta sätt skapas en länk mellan samråden och registret som gör det möjligt för oregistrerade enheter att få kännedom om registret och att registrera sig när de lämnar sina bidrag till samrådet.

5. INTERINSTITUTIONELLT TILLVÄGAGÅNGSSÄTT

Uppmaningen att registrera sig och ansluta sig till uppförandekoden gäller endast för de kontakter företrädare för intresseorganisationer har med Europeiska kommissionen. Många samrådsbidrag efterlyser ett register och en uppförandekod på interinstitutionell nivå. Kommissionen uppmanar därför Europaparlamentet, Regionkommittén och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén att undersöka möjligheten av ett närmare samarbete på detta område. Kommissionen välkomnar Europaparlamentets positiva reaktion på detta förslag och är villig att diskutera utarbetandet av ett gemensamt registreringsystem med Europaparlamentet och Europeiska unionens råd.

Kommissionens personal uppmanas använda registret som en källa till kontakter och att i samband med sina arbetskontakter uppmana oregistrerade enheter att registrera sig i syfte att på så sätt skapa större öppenhet.

Kommissionen anser att registrering är ett viktigt bidrag när det gäller att skapa öppenhet och uppmanar därför alla organisationer som bedriver intressebevakning att registrera sig.

BILAGA

UPPFÖRANDEKOD FÖR FÖRETRÄDARE FÖR INTRESSEORGANISATIONER

Intressebevakning är ett legitimt inslag i ett demokratiskt samhälle. För att allmänheten ska känna ett ökat förtroende har Europeiska kommissionen inrättat ett frivilligt register och antagit denna uppförandekod. Detta ska öka öppenheten när det gäller intressebevakning, både med avseende på aktörerna och verksamheten.

Uppförandekoden innehåller sju grundläggande regler för hur företrädare för intresseorganisationer bör agera när de bedriver intressebevakning. De som registrerar sig förbinder sig att följa koden eller förklara att de redan tillämpar yrkesetiska regler med liknande innehåll.

Med *intressebevakning* som bör registreras avses all verksamhet som sker i syfte att påverka utformningen av politiken och beslutsprocesserna inom EU-institutionerna.

Denna definition omfattar inte följande:

- Verksamhet som avser juridisk eller annan yrkesmässig rådgivning i den utsträckning som denna hänför sig till en klients utövande av sin grundläggande rättighet till en rättvis prövning, inbegripet rätten till försvar i administrativa förfaranden, som ges av advokater och andra som tillhandahåller sådan rådgivning.
- Verksamhet som bedrivs av arbetsmarknadens parter inom ramen för den sociala dialogen (fackföreningar, arbetsgivarorganisationer etc.). I de fall arbetsmarknadens parter deltar i sådan verksamhet som inte ingår i deras roll enligt fördragen bör de dock registrera sig i syfte att säkerställa lika villkor för alla de intressen som finns företrädda.
- Verksamhet som bedrivs på direkt begäran av kommissionen, till exempel enstaka eller återkommande förfrågningar om faktauppgifter, data eller sakkunskap, inbjudningar till offentliga utfrågningar och deltagande i rådgivande kommittéer eller liknande forum.

Kommissionen är medveten om att de flesta av de organisationer som bedriver intressebevakning har ett uppdrag som täcker även annan verksamhet än sådan som bör registreras. Det kan röra sig om framtagande av studier, statistik och annan information och dokumentation och tillhandahållande av utbildning och kapacitetsuppbyggnad till medlemmar eller klienter som inte har någon anknytning till intressebevakning och därmed faller utanför ramen för definitionen.

PRINCIPER

Företrädare för intresseorganisationer förväntas tillämpa principerna om öppenhet och insyn, hederlighet och integritet, vilket allmänheten och berörda parter också har rätt att förvänta sig.

På samma sätt är även kommissionens ledamöter och personal bundna av stränga regler om att de ska vara opartiska. Tillämpliga bestämmelser är offentliga och återfinns i fördraget om

upprättandet av Europeiska gemenskapen, tjänsteföreskrifterna, kommissionsledamöternas uppförandekodex och reglerna om god förvaltningssed.

REGLER

Följande gäller för företrädare för intresseorganisationer:

- (1) De ska uppge sitt namn och namnet på den eller de enheter som de arbetar för eller företräder.
- (2) De ska inte ge en missvisande bild av sig själva vid registreringen som kan vilseleda tredje man eller EU-personal.
- (3) De ska uppge vilka intressen, och i förekommande fall klienter eller medlemmar, de företräder.
- (4) De ska svara för att all information de lämnar så vitt de kan bedöma är opartisk, fullständig, aktuell och inte vilseledande.
- (5) De ska inte använda oärliga metoder för att skaffa, eller försöka skaffa, information eller påverka, eller försöka påverka, beslut.
- (6) De ska inte försöka förmå EU-personal att bryta mot de regler och uppförandenormer som gäller för dem.
- (7) När de anställer tidigare EU-anställda ska de respektera de regler och konfidentialitetskrav som dessa är bundna av.

ANDRA BESTÄMMELSER

- Överträdelser av koden. Registrerade enheter är medvetna om och godtar att om någon av deras företrädare överträder de ovan angivna reglerna kan detta leda till ett tillfälligt eller definitivt avförande från registret på grundval av en administrativ process som kommissionen genomför med beaktande av proportionalitetsprincipen och rätten till försvar.
- Klagomål. Registrerade enheter är medvetna om att alla har rätt att inge ett klagomål till kommissionen om misstanke om överträdelse av de ovan angivna reglerna, under förutsättning att klagomålet är underbyggt med fakta.
- Offentliggörande av bidrag och andra handlingar. Registrerade enheter är medvetna om att deras bidrag inom ramen för ett offentligt samråd kommer att offentliggöras på Internet, varvid även bidragslämnarens identitet kommer att offentliggöras såvida han eller hon inte motsätter sig ett offentliggörande av personuppgifter med hänvisning till att detta skulle skada hans eller hennes rättmätiga intressen. Kommissionen kan på begäran, och i enlighet med bestämmelserna i förordning (EG) nr 1049/2001 beträffande tillgång till handlingar, vara skyldig att lämna ut korrespondens och andra handlingar som rör företrädarens verksamhet.